

De Afscheidspredikatie

te AAGTEKERKE (Zeel.)

op Zondag 19 Juli 1925

en

De Intreepredikatie

te GOUDA

op Zondag 26 Juli 1925

van den WelEerwaarden Heer

Ds. R. KOK

Predikant der Geref. Gemeente

te

GOUDA

Uitgave van: P. A. SNOEP
Boekhandel en Uitgever te Krabbendijke

Geachte Toehoorders,

Scheiden valt moeilijk. Bezwaard hebben we den dag van scheiding tegemoet gezien. Op enkele weken na mochten we tien jaar u dienen. En nog waren we het niet moede u te weiden in de grazige weide van Gods dierbaar Woord. 't Was altijd mijn wensch nog langen tijd hier werkzaam te mogen zijn.

Hoe zullen we scheiden, Gemeente van Aagtekerke? Zullen we de weemoedigheid, die deze ure met zich brengt laten heerschen over onze harten? Neen! volstrekt niet. Weemoedigheid leidt ons tot moedeloosheid en dat is voedsel voor het ongeloof.

„Waakt, staat in 't geloof, houdt u mannelijk, zijt sterk”. Dan zullen de zoete vertroostingën van Gods dierbaar Woord niet verslonden worden door een weemoedige stemming. Alleen door de kracht des geloofs kunnen we u ook in deze ure onderwijzen en vertroosten en alle droefheid vergeten.

Er is zooveel gebeurd wat op dit oogenblik bijna als vanzelf uit ons onderbewustzijn opklimt en zich weer levendig voor ons stelt. 't Is alsof we de vrienden en vriendinnen, die ons ontvielen en wier stoffelijk overschot we brachten naar het cenzame graf, nog hooren en zien. Daar zijn er gestorven, wier oprechtheid en godzaligheid we nooit zullen vergeten.

Het past ons den Heere te erkennen voor 't goede dat Hij ons deed genieten. Met opening en vermaak mochten we het Woord des Heeren spreken en het werd ook nog gezegend. Onze aangenaamste uren hebben we hier in dit kerkgebouw doorgebracht en in de consistoriekamer met het zaad der gemeente.

We hebben daar met u gehandeld over de dingen der eeuwigheid; over de zaken, die gekend moeten worden om zalig getroost te leven en te sterven.

Het zal ons tot groote blijdschap zijn wanneer Aagte

kerke weer spoedig een leeraar, een dienstknecht van Jezus Christus mag ontvangen. De gemeente heeft mij nooit een reden tot vertrek gegeven. En toch is er een oorzaak. De Heere is oorzaak van mijn vertrek. Hij heeft de gemeente van Gouda gebonden op mijn hart. En het niet opvolgen van deze roepstem zou mij zeker het leven gekost hebben.

Voor de laatste maal wenschen we u, als uw leeraar, een boodschap vanuit den hemel te brengen. Een boodschap, die gij nooit moogt vergeten. Al vergeet gij den brenger er van, dat is niet zoo erg, als gij de goddelijke boodschap zell maar niet vergeet.

We hebben een boodschap tot troost voor bedroefden, tot menschen, die schreien over het gemis van den Heere.

We hebben een boodschap tot versterking en bevestiging in het geloof.

Een boodschap, die u tot blijdschap kan zijn in uw leven en tot zaligheid in uw sterven. Gij vindt haar opgeteekend in 2 Tim. 2 vers 8 :

„Houd in gedachtenis, dat Jezus Christus uit de dooden is opgewekt, welke is uit den zede Davids, naar mijn Evangelie”.

Geachte Toehoorders,

In de gevangenis heeft Paulus dezen brief geschreven aan zijn geliefden zoon Timotheüs. De vijanden hebben den apostel des Heeren als een boosdoener, als een oproermaker in de gevangenis geworpen. Voor al Gods kinderen, maar inzonderheid voor Gods dienstknechten, loopt de weg naar den hemel door vele verdrukkingen. Het volk dat den Heere vreest, is door alle eeuwen heen gehaat en het zal een gehaat volk blijven.

Wij deze gevangenschap kwam nog iets, dat Paulus neerde drukt. Zijne vrienden kwamen hem te verlaten. „In mijne eerste verantwoording is niemand bij mij geweest, maar zij hebben mij allen verlaten. Het worde hun niet toegerekend”. Paulus kwam alleen te staan. Neen! we moeten nooit op menschen vertrouwen, al zijn ze kinderen Gods.

In dagen van druk en ellende loopen de meesten weg. O! wat een voorrecht, dat de Heere Zijn kinderen nooit begeeft. In tijden van strijd en druk mogen zij de nabijheid des Heeren wel eens het duidelijkst ondervinden.

Uit dezen brief blijkt ons dat Paulus niet leven kon buiten de gemeenschap der heiligen. Al hebben Gods kinderen hem verlaten, toch leeft hij in de gemeenschap der heiligen voort. Die gemeenschap werd onderhouden en versterkt door het gebed. Zonder ophouden droeg hij dag en nacht de nooden van Timotheüs op zijn hart.

Groot zou 't voorrecht zijn, wanneer, al zijn we straks ver van elkander verwijderd, we elkaar mochten ontmoeten in het gebed. De gemeenschap der heiligen bestaat meer in het bidden voor elkander, dan in het spreken met elkander. Wij hopen de gemeente van Aagtekerke in haar weduwschap te gedenken.

Met een biddend hart onderwijst en vermaant Paulus zijn geestelijken zoon. Onderwijzingen en vermaningen, die met innige gebeden vergezeld mogen worden, vinden het meest ingang in het hart. Het zijn pijlpunten, in het vuur der liefde vervaardigd. Dan mag men het heil van zijne medereizigers naar de eeuwigheid beoogen.

Timotheüs wordt aangespoord tot het onderhouden van de praktijk der godzaligheid. Altijd was het oog van Paulus gevestigd op de beleving van de Waarheid. De oppervlakkigheid van onze dagen is groot en ook onder ons. Er zijn weinig menschen die zich bekommeren over de beleving van de Waarheid. Het farizeïsme viert hoogtij. Men let veel meer op een uiterlijke vertooning, dan wel op een innerlijke beleving.

Het volk dat door de verheerlijking van Gods genade de praktijk der godzaligheid heeft lief gekregen, wenscht daarin te volharden. Maar hoe zullen zij dat kunnen? Vertrouwende op eigen krachten zullen ze zeker van het heilspoor afdwalen. Paulus wijst in onzen tekst een weg aan waarin Gods kinderen kunnen volharden. Die weg is Jezus Christus. Paulus raadt Gods kinderen Hem en Zijne opwekking in gedachtenis te houden. Alleen in Christus

Jezus zijn onze harten en zinnen beveiligd voor de verwoestende kracht der zonde.

Hier spreekt Paulus van de gedachten des menschen. Onze gedachten bepalen onze levensrichting; wij leven zooals wij denken. Onbewust menigmaal volgen wij onze gedachten. Satan stelt alles in het werk om onze gedachten bezig te houden. Zoolang de vorst der duisternis ons kan doen denken aan allerlei ijdelheden, is hij van zijn bezit verzekerd.

Door de verheerlijking van Gods genade ontstaat een groote verandering in de gedachten der menschen. IJdele en zondige gedachten gaan hunne zielen smarten. Zij gaan bedenken de dingen die boven zijn. Zij gaan over het heil van hunne onsterfelijke zielen denken, over hunne zonden en Godsgemis waaraan zij ontdekt zijn geworden.

Over het vreeselijke om voor eeuwig van Gods gunst en gemeenschap gescheiden te worden, kunnen zij niet uitgedacht raken. Dag en nacht peinzen zij over die zaken. Hoe dieper zij met hunne gedachten in die bodenlooze diepte van ellende afdalen, hoe harder zij roepen tot den Heere om door Hem behouden te mogen worden.

Andere gedachten krijgen Gods kinderen door de ontsluiting van Jezus Christus. De Godsgedachten, gedachten des vredes en niet des kwaads, zijn hunne zielen tot zaligheid. „Hoe kostelijk zijn mij o God! Uwe gedachten”.

Het afwijken van den Heere begint bij de gedachten. Ze worden oppervlakkig en vervloeien in het wereldsche. Hierdoor ontstaat dorre doodligheid. Het geloof verzwakt en de liefde vermindert.

Het vergeten van den Heere is schadelijk voor ons geestelijk leven. Houdt in gedachtenis, dat Jezus Christus uit de dooden is opgewekt. We hopen, dat de gemeente van Nagtekerke door het geloof de opwekking van Jezus Christus in gedachtenis zal houden.

Dat dient immers tot onderhouding :

- I. Van uwe levendmaking.
- II. Van uwe rechtvaardigmaking.
- III. Van uwe heiligmaking.

In den eersten Adam liggen we dood ; dood in zonde en misdaden. Het leven is Gods kinderen geworden door den tweeden Adam, Jezus Christus.

De Vader heeft den Zoon als Borg doen overgaan uit den staat des doods in den staat des levens. De opwekking van Jezus Christus is een daad van den Vader.

Christus heeft het oordeel des doods gedragen voor Zijn volk en daarom heeft de Vader Hem opgewekt. Hierom worden doode zondaren levend gemaakt. Al weet men dat er wat gebeurd is, dan weten we nog niet, dat we van dood levend gemaakt zijn. En op die levendmakende daad komt het aan. Alles wat daar buiten ligt gaat voor eeuwig verloren. Zonder wedergeboorte kan niemand den Heere zien.

Hoe komt het bedrukte volk tot de zekerheid, dat die levendmakende daad is verheerlijkt in het hart ? Alleen door het uitgaan naar de gemeenschap van den opgewekten Christus. Menschen, die het daarbuiten kunnen stellen, zijn het leven missende. Hoe sterker het hart uitgaat naar de gemeenschap van dien dierbaren Zaligmaker, hoe duidelijker het ons zal worden dat we van dood levend gemaakt werden. Dan houden we in gedachtenis, dat Jezus Christus uit de dooden is opgewekt.

Door de opwekking van Jezus Christus wordt het ons verklaard dat Hij het oordeel des doods heeft teniet gedaan. Al is het, dat de dood ons van alle kanten aangrijnst en ons zoekt te verslinden, de opwekking van Jezus Christus is u een bewijs dat het leven uit Hem nooit verslonden zal worden door den dood. Wanneer het nieuwe leven door Hem niet onderhouden werd, zou alles zeker nog in den dood uitloopen. Hij is Verwerper, Toepasser en Onderhouder van het leven. Hij is de levensbron voor al Gods volk.

Het Evangelie, waardoor de opwekking van Jezus Christus ons vermeld wordt, is tot onderhouding en bevestiging van het nieuwe leven. Het Woord, door den Geest geheiligd aan het hart, doet het nieuwe leven inniger en sterker uitgaan naar den Heere. IJdel zou de prediking van

het Evangelie zijn, zoo de Zone Gods niet opgewekt was door den Vader. Nu gaat er kracht van uit, waardoor het nieuwe leven verkwikt en versterkt wordt.

Die dierbare Christus is u gegeven en opgewekt door den Vader om u te leiden en veilig te leiden door al de omstandigheden van dit moeitevolle leven.

Hij is opgewekt om u te troosten in uwe droefheid.

Hij is opgewekt om u te verlossen uit uwe benauwdheid.

Hij is opgewekt om uwe harten te verzekeren dat u een nieuw leven deelachtig is geworden. Menigmaal kunnen Gods bedrukten het niet meer vasthouden dat zij een nieuw leven deelachtig zijn. Van alle kanten wordt het be-
streden. En daarom zitten ze dan moedeloos neder. Maar wanneer zij door het geloof mogen zien op den opgewekten Levensvorst, dan komt er weer verandering in 't hart. Dan hebben zij vrijmoedigheid om te bidden en om te spreken van de daden des Heeren.

Het meest zijn Gods kinderen een speelbal van twijfel en verdenkingen wanneer zij door het geloof niet werkzaam zijn met Christus. Hoe verder gij Hem uit het oog verliest, hoe schooner de gelegenheid voor Satan is om u te bestrijden en te benauwen. Dan gaat men zichzelf vastklemmen aan iets buiten Christus en dat verlost ons niet uit twijfel en verdenking. Het oog des geloofs moet weer geopend worden voor dien dierbaren Immanuël en dat geeft verandering. Nu zij het weer mogen verstaan dat Christus voor Zijn volk leeft, worden de werkzaamheden anders. Nu hebben zij als vanzelf weer een levende hoop in het hart dat zij de levendmakende daad des Heeren deelachtig zijn.

De Vader heeft den Christus opgewekt om de door Hem verdiende zaligheid toe te passen aan uwe harten. En naar mate Hij Zijne weldaden toepast, wordt gij van uwe levendmaking verzekerd.

Christus moet door het geloof leven in onze gedachten, in onze harten, om onze ziele de zekerheid te doen smaken dat we een nieuw leven deelachtig zijn. 't Is genoeg voor den tijd en voor de eeuwigheid, dat de geestelijke

Jozef opgewekt is en leeft, eeuwig leeft voor Zijn volk. „Het is genoeg, mijn zoon Jozef leeft nog!” Zoo sprak Jakob, toen hij de wagens zag, die Jozef gezonden had om zijnen vader te halen. De zekerheid dat zijn kind nog leefde, maakte Jakobs geest levendig. Jozef zorgde voor hem en onderhield hem geheel. In rouw, in droefheid zitten Gods kinderen neder zoolang zij de wetenschap missen dat de meerdere Jozef leeft.

Houdt in gedachtenis, volk, dat Jezus Christus opgewekt is voor u en dat Hij voor u leeft, om met al de behoeften van uw leven bij Hem te schuilen. Gij kunt uw natuurlijk leven zelf niet onderhouden, maar veel minder nog uw geestelijk leven. Levensmoed en levenskracht zijn bij Hem te bekomen.

Wat is het toch noodig, dat onze gedachten gedurig afgetrokken worden van al het aardsche en vergankelijke, om door het geloof op te klimmen tot Hem, die opgewekt is door den Vader. Alleen door oefening kunnen onze gedachten steeds dieper in deze troostbron indringen. Door de kracht des Heiligen Geestes kunnen we heerschen over onze gedachten; ze aftrekken van het kwade en vestigen op het goede. Velen oefenen zich niet in het beheerschen van hunne gedachten. Allerlei verkeerde overleggingen ondermijnen ons geestelijk leven. Om te vorderen op den weg der genade, moeten onze gedachten geoefend worden in 't denken over den opgewekten Christus.

Wij moeten leeren peinzen over deze heilige en goddelijke zaken. Uit de gebeden en de gesprekken van velen blijkt, dat zij het niet in gedachtenis houden dat Jezus Christus opgewekt is door den Vader. Wat is een gesprek toch koud en een gebed toch dor, dat de opwekking van den Zoon Gods niet ten grondslag heeft. Dan zinken we steeds dieper weg in zorgeloosheid en doode vormelijkheid.

Hierom, gemeente van Aagtekerke, roepen we het u bij ons afscheid toe: „Houdt in gedachtenis, dat Jezus Christus uit de dooden is opgewekt”. Dan zult gij in de strik-

ken van zorgeloosheid en dorre doodigheid niet versward raken.

Omdat de Levensvorst uit de dooden opgewekt is, kunnen degenen die het leven nog missen, dat nog deelachtig worden.

De Vader heeft den Zoon Zijner liefde opgewekt tot onderhouding :

II. Van uwe rechtvaardigmaking.

De opwekking van Christus staat in verband met Zijn lijdën. Hij heeft aan de eischen van Gods rechtvaardigheid voldaan. Hij heeft de deugden Gods tot overeenstemming gebracht. De waarheid en de gerechtigheid konden de versterking van de goedertierenheid en den vrede onmogelijk toestaan. Dat zou schendend voor de waarheid en de gerechtigheid geweest zijn. Nu predikt de opwekking van Christus ons dat al de deugden Gods tot overeenstemming zijn gebracht. Nu kunnen we met het behoud van Gods deugden zalig worden. Christus is opgewekt tot onze rechtvaardigmaking. Deze zalige troost mist het bedrukte volk. Zij gaan onder schuld en zonde gebogen. Of wat een ondragelijke smart. Zij weten niet wat het is, door het geloof werkzaam te zijn met de opwekking van Jezus Christus tot hunne rechtvaardigmaking. Zoolang Christus zich verborgen houdt, blijven zij met het pak der zonde loopen en vreezen menigmaal er onder te bezwijken.

We moeten iets van de rechtvaardigmaking kennen, om de opwekking van Jezus Christus in gedachtenis te houden tot onderhouding van de rechtvaardigmaking.

Maar wat is het eigenlijk toch, gerechtvaardigd te zijn? 't Is heel eenvoudig.

We moeten letten op drie zaken.

Ten eerste komt de ziel God te rechtvaardigen. Zij krijgt een welgevallen in de straf van hare ongerechtigheid. Er komt een vallen, een bukken onder God, een omhelzen van Zijne rechtvaardigheid. Zij bekennt het den eeuwigen dood verdiend te hebben.

Ten tweede wordt aan die ziel Jezus Christus geopenbaard en geschonken. De Heere gedenkt aan Zijn verbond en nu wordt de Middelaar van het verbond der genade geschonken uit eeuwige liefde. Nu die ziel als een verloren zondaar ligt voor God is er plaats in het hart voor den Borg. Die menschen weten 't niet, omdat zij er in opgevoed zijn, maar de Vader heeft Zelf den Christus geopenbaard in hun hart. Die menschen kunnen verklaren hoe zij den Heere Jezus hebben leeren kennen. 't Is een vanzelfheid dat die ziel dien dierbaren Christus omhelst. Gelooven gaat thans evenzoo gemakkelijk als het eerst onmogelijk was. Door de komst van Christus in het hart treedt het wezen des geloofs terstond in werking. Al heeft men twee goede oogen en men staat in de duisternis, dan kan men niets zien. Zoo is het ook met het wezen des geloofs als Christus zich verborgen houdt. Zij zien geen mogelijkheid om behouden te worden. Maar zoodra de zon opgaat, dan treden de oogen terstond in werking en men kan de werken Gods in het rijk der natuur aanschouwen. Als Christus geopenbaard wordt in het hart, dan is het gelooven een vanzelfheid, gelijk als het zien een vanzelfheid is als de zon opgaat. Thomas kon onmogelijk gelooven zoolang Christus, opgewekt door den Vader, voor hem verborgen bleef. Maar toen de opgewekte Zaligmaker hem geopenbaard werd, was het gelooven een vanzelfheid. Door de omhelzing van dien dierbaren Verlosser is dat volk rein, zonder zonden. Om door den Vader gerechvaardigd te worden, moeten we werkelijk rechtvaardig zijn. God ziet de zonden niet door de vingers.

Ten derde wordt die ziel door den Christus geleid tot den Vader, terwijl zij eerst door den Vader tot Christus geleid werd. Niemand kan tot Christus komen, dan degenen die door den Vader getrokken worden. Nu die ziel door Christus tot den Vader geleid wordt, ondervindt zij dat de Heere in Hem een verzoend God en Vader is. Nu wordt zij door den Vader vrijgesproken van schuld en straf, nu ontvangt zij een recht ten eeuwigen leven. Nu

weet men door genade dat men een thuiskomen, een Vader in den hemel heeft.

De rechtvaardigmaking moet onderhouden worden en wordt alleen onderhouden door de opwekking van Jezus Christus in gedachtenis te houden. De bestrijdingen van Satan en de veroordeelingen van de consciëntie houden niet op. Door het niet in gedachtenis houden van Christus' opwekking zal men spoedig weer benauwd en verschrompt worden. Hoe dieper men door het geloof mag af dalen in de opwekking van Jezus Christus, hoe duidelijker het ons zal worden dat de Heere met Zijn volk tevreden is. Dagelijks struikelt Gods kind en dat beneemt hem de vrijmoedigheid om tot den Heere te gaan. Want dan veroordeelt hem het hart.

Door de opwekking van Christus in gedachtenis te houden kunnen we dagelijks met groote vrijmoedigheid naderen tot den Allerhoogste. 't Is jammer, wanneer men genoeg heeft aan zijn rechtvaardigmaking. Dat maakt ons groot en onafhankelijk. Zooals de levendmaking onderhouden moet worden door den Heere, moet de rechtvaardigmaking ook onderhouden worden. Door die onderhouding zullen we steeds meer de waarde van Christus' opwekking ondervinden in onze harten.

De opwekking van Christus moet ook in gedachtenis gehouden worden tot onderhouding :

III. Van uwe heiligmaking.

Rechtvaardigmaking en heiligmaking zijn onafscheidelijk aan elkander verbonden. Christus heeft ze beide voor Zijn volk verworven en past ze ook toe.

We moeten onderscheid maken tusschen wettische dienstbaarheid en heiligmaking.

Wettische dienstbaarheid wordt onderhouden door den mensch, maar de heiligmaking wordt onderhouden door Christus. Waar Christus komt in het hart, daar wordt het hart geheiligd en dat geeft lust en kracht om in 's Heeren wegen te wandelen.

Er zijn tijden dat men zijn gedachten onmogelijk boven

het stof kan krijgen, om bezig te zijn met de opwekking van Christus. Het leyen dat men dan leidt, leeft men meer uit kracht van gewoonte dan uit kracht van vermaak. Alleen dan wandelen we op den weg van heiligmaking, wanneer Christus door het geloof leeft in onze harten. Er komt verachtering in de heiligmaking wanneer onze gedachten niet werkzaam zijn met den opgewekten Jezus.

Deze opwekking wijst ons op een onuitputtelijke bron van liefde. Uit eeuwige liefde heeft Christus voor Zijn volk het oordeel gedragen, Zichzelven Gode onstraffelijk opgeofferd. En dit heeft de Vader bevestigd met Zijne opwekking. Zijne opwekking is bewijs, dat Hij voor Zijn volk de zonde en de vijandschap te niet gedaan heeft. Hierom worden zij uit zonde en vijandschap verlost, om in liefde en heiligheid te wandelen voor 's Heeren aangezicht.

Gedurig zoekt Satan zonde en vijandschap weer op te wekken in het hart van de oprechten. Zonden van hoogmoed, gierigheid, vleeschelijk vermaak en vele andere zonden. Door medelijden op te wekken met den ouden mensch tracht hij ze te stellen in vijandschap tegenover den Heere. Neen ! wij zijn niet in staat om met de kracht van bekeering en bevinding zonde en vijandschap te onderdrukken. Dit kan alleen door de kracht van den opgewekten Christus. Hij heeft zonde en vijandschap genageld aan het kruis. Daarom is het zoo noodig Zijne opwekking in gedachtenis te houden. Het is tot onderhouding van uwe heiligmaking. Door Zijne kracht kunt gij in liefde en heiligheid wandelen. „Opdat gij moogt onberispelijk en oprecht zijn, kinderen Gods zijnde, onstraffelijk te midden van een krom en verdraaid geslacht, onder welke gij schijnt als lichten in de wereld”. Christus heeft Zichzelven onstraffelijk geofferd, opdat gij door Zijne kracht onstraffelijk zoudt wandelen.

Houdt Zijne opwekking in gedachtenis tot een gedurige verlevendiging des harten. Wij hebben telkens een opwekking noodig, want wij zijn zoo geneigd in te zinken. Wij hebben het gedurig noodig in ons gebedsleven. Het

gebed kan zoo verzuimd en zoo dor worden. De opgewekte Christus heeft biddende geleden, biddende gestreden en is biddende gestorven. Past het ons nu niet om in alle wegen en omstandigheden biddende te wandelen? De opwekking van Christus kan ons grootelijks vervrijmoedigen in het gebed. De Vader heeft het offer van onzen Borg aangenomen en op grond daarvan kan Hij ons hooren en verhooren.

Inzinking in het gebedsleven is een van de eerste bewijzen, dat we verachteren in het genadeleven. Een opwekking in het gebedsleven voorspelt een opwassen in de genade en kennis van onzen Heere Jezus Christus.

Wij hebben gedurig een opwekking noodig in ons geloofsleven. Men gaat meer leven bij verstandelijke beschouwingen en daardoor ontstaat een inzinking van 'ons geloofsleven. Er moet daarin gedurig een opwekking plaats hebben om door het geloof te lijden en te strijden. Het komt altijd aan op de oefeningen des geloofs. En de kennis van Christus moet vermeerderd worden om versterking des geloofs te bekomen. Wanneer Christus niet opgewekt was, dan zou ons geloof ijdel zijn en zonder dat geloof is het onmogelijk den Heere te behagen. Alleen door de kracht des geloofs kunnen we Gode welbehagelijk wandelen. Luister toch niet naar de redeneeringen van het ongeloof, maar houdt de opwekking van Christus in gedachtenis. De Vader heeft met Zijne opwekking den duivel en alle vijanden beschaamd en zal ook uwe vijanden beschamen.

Wij moeten gedurig opgewekt worden om te strijden tegen de zonden. Wanneer bijna geen overwinningen behaald worden op de zonden, wordt men 't strijden moede. Men zinkt steeds dieper weg, omdat men niet let op het bitter lijden dat de zonden Christus veroorzaakt hebben. Het gevoel, dat zij den Heere onteeren, wordt minder. Zoodra het hart weer stil gezet wordt bij het bitter lijden van den Christus, wat door den Vader bekroond is, ontstaat een opwekking uit die verderfelijke toegeeflijkheid. Gesterkt door de opwekking van Christus gaat de

ziel weer krachtig strijden tegen de zonden. Zij ziet de zonden weer in hare ontaardheid en heeft een gegronde hope op een geheele overwinning.

Wij moeten gedurig opgewekt worden uit onze moedeloosheid. Vanwege de verdrukking krijgt men medelijden met zichzelf en dit veroorzaakt moedeloosheid. Als Christus niet opgewekt was, zoudt gij om Zijntwil geen verdrukking lijden. Paulus wist het dat hij verdrukking leed, omdat hij de opwekking van Christus in gedachtenis hield en dat predikte. De verdrukking moet medewerken om u rijp te maken voor de eeuwige heerlijkheid.

Gij zult, verdrukten, eeuwig met Christus leven ; want de Vader heeft Hem voor u opgewekt.

To e p a s s i n g .

Hier spreekt Paulus van : „mijn Evangelie”.

Heeft hij deze dierbare Evangelieleer uitgedacht ?

Is door hem deze zalige troostbron gegraven ?

Neen ! dat wil Paulus er niet mede zeggen als hij spreekt van : „mijn Evangelie”.

De Heere heeft den weg der zaligheid uitgedacht. Christus heeft deze zalige troostbron voor naar God zoekende zielen ontsloten. En Paulus is verkoren om dat Evangelie te prediken. Hij spreekt van : „mijn Evangelie”, daar hij zich aansprakelijk gevoelt. Van die prediking is hij verantwoording schuldig aan den Heere.

Paulus spreekt ook van : „mijn Evangelie” in onderscheiding van het Evangelie dat door Hymeneüs en Filé-tus gepredikt werd. Dat waren predikers, waardoor de gemeente verleid werd.

Daar zijn ontzettend veel van deze Evangeliepredikers. Predikers, die de in ellende en smart verzonken menscheid zoeken te troosten buiten Christus. Het zijn leugenaars. In vormelijke godsdiensten, in vergoding van het schepsel, in aanbidding van het stof is geen zaligheid voor een ziel, die redelijk en geestelijk is en in het bezit van een ingeschapen Godskennis. Alleen het volk dat door

Christus tot de gemeenschap Gods is teruggebracht kan van troost en zaligheid spreken.

Het Evangelie, dat ons den Heere Jezus in Zijne dierbaarheid en algenoegzaamheid voorstelt, mochten we u prediken. We hebben het u gedurig verklaard dat we alleen door een innerlijke gemeenschap aan Christus een nieuw leven deelachtig worden. En dat degenen, die Hem door het geloof mogen omhelzen, gerechtvaardigd worden en dat de heiligmaking bestaat in het drukken van Zijne voetstappen.

We hebben u den Christus niet alleen voorgesteld als verwerver, maar ook als toepasser van de zaligheid. Alleen door een gedurige geloofsgemeenschap met Hem is die leer van vrije genade te beleven.

Onbekeerden, onwedergeborenen in ons midden, wij hebben u deze leer voorgesteld omdat we alleen in den weg van levendmaking, rechtvaardigmaking en heiligmaking zalig kunnen worden. Het zijn goddelijke werken, die in ons hart gewerkt moeten worden. Zoekt een verborgen plaats om uwe knieën te buigen en den Heere te bidden of het Hem behagen mocht deze dierbare zaken in uw hart te werken. Leef toch niet in uwe zorgeloosheid voort. Het heil van uwe onsterfelijke ziel staat hier op het spel. Hoe vreeselijk toch zal het zijn om voor eeuwig van Gods lieve gunst en gemeenschap verstooten te zullen worden. Het zal niet genoeg zijn al zijt gij lid der gemeente.

Als altijd, stellen we ook nu, voor 't laatst als uw leeraar, de ruimte voor om zalig te worden. Gij kunt opgewekt worden uit het graf der zonde en des doods. Het is ons een gedurig gebed, dat nog vele onbekeerden uit het graf der zonde en des doods opgewekt mogen worden.

Er zijn ook menschen onder ons, die meenen bekeerd te zijn, maar zij hebben geen behoefte aan den Borg. Het zijn menschen die opgebouwd worden, en zichzelf opbouwen, in wat gemoedelijke werkzaamheden. Wij bedriegen ons, zoo we het buiten den Zaligmaker kunnen stellen. Buiten Hem is geen leven, geen zaligheid te bekomen. Hoe vreeselijk toch zal het zijn als straks uw lamp zal uit-

gaan en de eeuwige duisternis voor u zal intreden. De lamp van uw belijdenis brandt misschien nog wel beter dan die van Gods volk, maar de eeuwige duisternis zal u overvallen, omdat gij 't buiten Christus hebt kunnen stellen. Wij hebben het u gedurig gezegd, dat uwe droggronden u zullen ontvallen bij den dood.

Van twee menschen heb ik veel verdriet gehad. We zullen hunne namen noemen, misschien komen ze nog tot schaamte en berouw. De eerste heet „Laat komer” en de tweede „Slaper”. De Heere wil ordelijk en stichtelijk gediend worden. Sta 's Zondags een half uur vroeger op.

Anderen, zijn wel vroeg genoeg bij de kerk, maar toch te laat er in. Men blijft buiten staan om over allerlei zaken te praten. Velen hebben het verkeerde van deze gewoonte ingezien en gaan nu rechtuit naar hunne plaats, maar sommigen houden er nog aan vast. Gij onteert den Heere en ontsiert de gemeente.

Van den Slaper hebben we ook verdriet gehad. Het spreken van een leeraar houdt verband met het luisteren van de gemeente. Het wordt gevoeld of een gemeente met graagte luistert. Bovendien was het ons tot smart, omdat ze den tijd en de middelen der genade kwamen te verwaarloozen. Als het gewicht der eeuwigheid drukt op het hart, dan zal een laatkomer zich haasten en een slaper zich wakker houden.

Bekommerden in ons midden, gij, die door de verheerlijking van Gods genade een nieuw leven deelachtig zijt geworden. Dat nieuwe leven moet onderhouden worden. Door den opgewekten Christus in den staat van Zijne verheerlijking te mogen aanschouwen, zullen de uitgangen van het nieuwe leven sterker worden. Hoe meer we door het geloof in Hem mogen zien, hoe meer we van Hem zullen begeeren. Het is u wel eenigermate duidelijk, dat de Heere Zelf dat nieuwe leven onderhoudt. Gij hebt dikwijls gevreesd, dat het zou over gaan, maar de Heere liet de werken van Zijne handen niet varen.

Neen! we hebben u in de keus en eigenschappen van het nieuwe leven niet opgebouwd. De grondslag der zalige

heid ligt daar niet in, zij ligt in Christus. Wij hebben u ge-
wezen op de noodzakelijkheid om een verloren zondaar
te worden voor Gods aangezicht, om door het geloof in
Christus gerechtvaardigd te mogen worden. 't Is jammer,
dat velen met de wetenschap dat zij een nieuw leven
deelachtig zijn, het hoofd boven water kunnen houden.
Bidt den Heere om ontdekkend licht, want alles buiten
Christus is ongenoegzaam. Omdat gij leeft bij gevolgtrek-
kingen kunt gij nooit met innerlijk vermaak de opwekking
van Jezus Christus in gedachtenis houden. Veel liever
denkt gij aan uwe werkzaamheden en bevindingen, om
daaruit te concluderen dat gij naar den hemel gaat, dan
dat ge uzelf leert verdiepen in den staat van Christus'
verheerlijking. We hopen, dat ge alles moogt leeren ver-
geten om de opwekking van onzen dierbaren Christus en
Zaligmaker in gedachtenis te houden. Dan zal de Vader
het in uw hart verklaren, dat gij Zijn kind zijt. Dan weet
gij het rechtstreeks van den Heere, dat gij straks zult in-
gaan in de eeuwige heerlijkheid.

Het volk, dat het bij ervaring weet wat het is door het
geloof gerechtvaardigd te worden, hebben we gewezen op
het profijtelijke om in die vrijheid te blijven staan en te
wandelen op den weg van heiligmaking. Door de opwek-
king van onzen dierbaren Christus in gedachtenis te hou-
den zullen we in onze rechtvaardigheid onderhouden wor-
den. Een gerechtvaardigd mensch kan best weer terug-
vallen in wettische dienstbaarheid. Laat uw hart gedurig
gesteld zijn op die zalige geloofsgemeenschap met dien
dierbaren Borg en Zaligmaker. Hoe zuiverder gij moogt
zijn in uwe rechtvaardigmaking, hoe zuiverder gij zult zijn
in uwe heiligmaking. „Staat dan in de vrijheid, met welke
Christus ons vrijgemaakt heeft, en wordt niet wederom
met het juk der dienstbaarheid bevangen”.

De onderhouding van uwe heiligmaking ligt niet in wet-
tische dienstbaarheid, maar in de gemeenschap van Chris-
tus. Eigengerechtigheid werkt de ongerechtigheid in de
hand. Het geeft ons nooit weerstandsvermogen tegenover
de zonden. Met in eigengerechtigheid te wandelen steuner

we op eigen kracht en met eigen kracht kunnen we geen zonden onderdrukken, alleen maar bedekken.

Christus is „uit den zade Davids”. Hij heeft onze natuur aangenomen. Hij is ons in alles gelijk geworden, uitgenomen de zonden. Hij is in armoë, vervolging, droefheid en benauwdheid geweest. Door den weg van vernedering is Christus gekomen tot Zijne verheerlijking. Hij kan u volk des Heeren, in alle wegen van armoë, druk, droefheid en benauwdheid vertroosten en ondersteunen. Hij leeft voor u, om u te troosten en te ondersteunen. Hij heeft onze natuur aangenomen, om ons Zijne Goddelijke natuur deelachtig te maken.

Bidt den Heere, of het Hem behagen mocht nog vele mannen te roepen en te bekwamen om dat dierbare Evangelie te prediken, opdat verloren zondaren zouden gebracht worden tot het geloof in Jezus Christus.

Ouderlingen en diakenen! We mochten door 's Heeren nederbuigende goedheid in vrede vergaderen en leven. Daar zijn in deze tien jaren verschillende medebroeders ons ontvallen, maar die ledige plaatsen werden weer aangevuld. Wie weet hoe spoedig ook onze plaats ledig gevonden zal worden op dit benedenrond. We hopen dat gij de opwekking van onzen dierbaren Christus in gedachtenis zult houden, want de Vader heeft Hem gegeven en opgewekt tot een hoofd van Zijne gemeente. Houdt die zaak in gedachtenis, want geen leeraar, ouderling of diaken is het hoofd der gemeente. Wanneer gij door 't geloof moogt bedenken dat Christus het hoofd van Zijne gemeente is, dan zal niemand uwer zoeken de meeste te zijn. Alleen door dat geloof kunt gij vruchtbaar werkzaam zijn in uw ambt.

Burgemeester en Raadsleden! Wij zijn u dankbaar voor uwe trouwe medewerking in verschillende zaken. Het is een voorrecht zoo we in ons ambtelijk werk de engelen in den hemel mogen navolgen en gewillig Gods wil betachten. De Heere schenke u kracht en genade om met nauw

gezetheid in het burgerlijke leven voor de eere Gods op te komen. Het volk, dat den Heere in waarheid eert, zal door Hem geëerd worden.

Schoolbestuur! Met veel strijd en moeite mochten we met de hulpe des Heeren een school voor onze kinderen stichten. Het spijt me, er maar zoo kort plezier van gehad te hebben. Nog geen jaar hebben we ons in deze weldaad verblijd en nu moet ik weg. Het Schoolbestuur heeft de hulpe des Heeren gedurig noodig.

We wenschen het hoofd der school en de onderwijzeres van harte des Heeren ondersteuning toe. Ge hebt een zware taak. Kinderen bekend maken met den weg der zaligheid. Dat ge door het geloof in den opgewekten Christus gesterkt moogt worden. Zijne dierbaarheid mocht u gedurig met ruimte doen spreken tot de kinderen. Door de opwekking van Jezus Christus kunt ge gedurig opwekking bekomen in uw gebed, in het bespreken van de Waarheid en in alle andere werkzaamheden. Wij hopen, dat uwe nooden door de gemeente gedragen zullen worden op de vleugelen des gebeds. Maar al te weinig is men van den ernst dier zaak doordrongen.

Zouden we ons leesgezelschap vergeten? Neen! want we achten den arbeid van dat gezelschap ook in het belang der gemeente. We achten het een voorrecht, dat vele boeken verzameld worden, waardoor de weg der zaligheid ons verklaard wordt. Er moet nog steeds meer graagte komen om te lezen. Ledigheid is des duivels oorkussen. Onze jongens moeten niet heele avonden ledig achter de kachel zitten, als 't winter is. Door onderzoek kunnen we kennis bekomen van onze belijdenis en die belijdenis leeren verdedigen.

Nu nog een enkel woord tot mijne geliefde catechisanten. Het viel ons moeilijk van u afscheid te nemen, te meer, daar het onderwijs gewaardeerd werd. Jongelingen en jongedochters, ge hebt 't zoo noodig onderwezen te worden. Van alle kanten zien we den vijand op u aanvallen om

uwe jeugdige harten af te trekken. De verleiding is zoo groot en 't jeugdige harte zoo wereldschgezind. De Heere heeft het beloofd, dat het zaad Hem zal dienen en dat doet ons hopen en bidden dat nog vele jongelingen en jongedochters eene onberouwelijke keus zullen mogen doen. Wat zijn ze gelukkig, die den Heere van jongsaf mogen vreezen. Wij bidden u, zoekt de plaatsen der ijdeldheid niet en blijft bij de eenvoudigheid. Pronkt uw lichaam toch niet op, want het zal straks door de wormen gegeten worden. Bidt den Heere om waarachtige bekeering.

We zijn de gemeente dankbaar voor al de blijken van liefde en trouw. In alle omstandigheden hebt ge ons gesteund. Wij hebben droefheid en blijdschap met elkander doorleefd.

Het is de bede van mijn hart of het den Heere behagen mocht de gemeente van Aagtekerke weer spoedig een dienstknecht te schenken.

Houd in gedachtenis dat de opgewekte Christus altijd leeft voor Zijne gemeente. Hij zal u niet begeven, Hij zal u niet verlaten. „Houdt in gedachtenis, dat Jezus Christus uit de dooden is opgewekt, welke is uit den zade Davids, naar mijn Evangelie”. Amen.

Toespraak van ouderling Labruijere :

Waarde Leeraar,

Het worde ons gegund in naam van onze medebroeders kerkeraadsliden tot u te komen om u onzen stamellenden dank te betuigen, nu gij ons bijna tien jaren als herder en leeraar hebt gediend, zoo van den predikstoel als bij huisbezoek, in ziekenhuizen en aan sterfbedden, ook in de klaaghuizen en bij de graven, om uw talent, dat gij van uwen grooten Zender hebt ontvangen met al uwe krachten tot winst van onsterfelijke zielen aan te wenden en ze zoo tot Christus te brengen als dien eenigen naam die onder den hemel gegeven is door welchen wij moeten zalig worden. Zonder omhaal van woorden hebt gij steeds

den goddeloozen het wee en den rechtvaardigen het wèl aangezegd.

Wij wenschen u van harte toe bij uw vertrek uit deze gemeente, dat, als gij eenmaal aan 't einde van uwe ambtelijke loopbaan zult gekomen zijn en uw herdersstaf zult neerleggen voor uwen Zaligmaker, gij 't gezegende woord zult mogen hooren: „Wel, gij goede en getrouwe dienst-knecht, over weinig zijt gij getrouw geweest, over veel zal ik u zetten; ga in, in de vreugde uws Heeren”.

Gemeente, ook nog een woord tot u. Zouden wij op dit oogenblik het woord van den man Gods, Mozes, hier niet onzen scheidenden leeraar kunnen toevoegen: „Gij hebt ons voorgesteld leven en dood, zegen en vloek; kiest dan nu het leven en het goede en niet den dood en 't kwade”. Want o, Gemeente, wat zullen alle woorden en waarschuwingen in de eeuwigheid tegen ons getuigen, als wij er onder verloren moeten gaan. Want gewisselijk, de eeuwigheid zal alles openbaren.

Zingen wij dan onzen scheidenden leeraar nu nog staande toe Psalm 134 vers 3.

Toespraak van den heer J. van Bochove, hoofd van de School der gemeente:

Geachte Leeraar,

't Zij ook mij vergund namens Schoolbestuur en personeel u eenige woorden toe te voegen.

Slechts zeven maanden is het geleden, dat u het personeel in dit kerkgebouw installeerde in hun betrekking. Jammer, dat onze samenwerking maar van zoo korten duur mocht zijn. Toch was de tijd lang genoeg om te mogen gevoelen de hartelijke belangstelling, die u steeds be- toont, in 't onderwijs aan 't zaad der gemeente. Zoo menig maal mochten we er getuigen van zijn, dat u 's Heeren aangezicht zocht voor de jeugd en voor hen, die geroepen zijn, hen te onderwijzen. Ook persoonlijk waart u ons tot bemoediging en tot opbeuring, wanneer u in zoo menig gesprek henen wees naar de Bron van Troost. Het is dan ook met leedwezen dat we u zien hengaan naar Gouda.

De Heere stelle u ook daar ten rijken zegen. Jakobs God zij u tot sterkte, als u daar wellicht tegenwerking of strijd zult moeten ervaren.

Gemeente, bovenal gij, die den Geest der genade en der gebeden mocht deelachtig worden, gedenk onzer bij het vermeederen van den arbeid, bij het grooter worden der verantwoordelijkheid.

Komt, zingen we onzen scheidenden leeraar biddende toe Psalm 74 vers 20 : „Laat Uwen armen knecht niet beschaamd zijn”, enz.

De wonderen van Gods genade moeten verheerlijkt worden.

Misschien zijn in Gouda wel menschen, die leven aan de grenzen van de wanhoop. Menschen, die zichzelf geheel verloren schatten. We hopen als een middel gebruikt te mogen worden om dezulken te brengen tot het geloof in den Heere Jezus Christus. Dan zullen de strikken van Satan verbroken worden. Dan zal van de eeuwige zaligheid iets gesmaakt worden in het hart.

Wetende, dat ik niet in staat ben iets goeds uit te richten, wensch ik u te wijzen op den verwerper en toepasser van de eeuwige zaligheid, Jezus Christus. Daarom vindt gij onzen tekst opgeteekend in Openb. 6 vers 2 :

„En ik zag, en ziet, een wit paard, en op dat paard zat, daarop zat, had eenen boog en Hem is een kroon gegeven, en Hij ging uit over te winnen, en opdat Hij overwonne”.

Johannes weende, ja ! hij weende zéér ; want niemand kon het gesloten boek des Heeren openen. In het boek des Heeren lag zijne kracht en levensbron. In de openbaringen Gods waren zijne vermakingen. Johannes weende en stortte zijne bedroefde ziel uit voor den Heere.

In zijne droefheid wordt hij opgemerkt door de ouderlingen. En één van de ouderlingen komt hem troosten door hem op Christus te wijzen, zeggende : „Ween niet, zie ! de Leeuw, die uit den stam van Juda is, de wortel Davids, heeft overwonnen, om het boek te openen, en zijne zeven zegelen open te breken”.

Al was Johannes een prediker van Jezus Christus, zo was toch nog niet altijd zijn oog op Hem gevestigd. Een ouderling wijst hem op dien dierbaren Borg. 't Is een zegen, wanneer leeraars zulke ouderlingen mogen hebben. Ouderlingen, die niet met vleierij omgaan, maar den leerling, als hij bedroefd en bezwaard is, op Christus wijzen.

De weenende Johannes wordt ondersteund zooals Aäron en Hur de handen van Mozes kwamen ondersteunen. Het is een voorrecht wanneer leeraars mannen aan hunne zijde

hebben, door wie zij geschraagd worden. Zelfs een Mozes en een Johannes hadden er behoefte aan.

Door een stem, als een stem van een donderslag, wordt Johannes toegeroepen : „Kom en zie”. Johannes moet zijne krachten inspannen om nauwkeurig op te letten, want niets mag hem ontgaan. Was die opwekking nog noodig voor Johannes, hoeveel te meer hebben wij 't dan noodig opgewekt te worden. Lusteloosheid en traagheid berooven ons van geestelijk genot.

In onzen tekst verklaart Johannes wat hij ziet. Hij mag Christus aanschouwen in Zijne overwinning. Wij vragen uwe aandacht voor den grooten Overwinnaar, en letten dan:

- I. Op het paard, dat Hij berijdt.
- II. Op den boog, dien Hij spant.
- III. Op de kroon, die Hij ontvangt.
- IV. Op den tocht, dien Hij maakt.

Weigelukzaiig zijn zij, wier oogen gevestigd zijn op den Christus. In Hem mogen Gods kinderen een onbegrensde heerlijkheid, volheid en rijkdom aanschouwen. Door het geloof alleen kunnen we onze oogen aftrekken van de ijdelheid en vestigen op Christus. Wat een voorrecht, als de Heere onze blinde zielsoogen heeft believeu te openen voor dien dierbaren Zaligmaker.

Hier wordt Christus ons voorgesteld als rijdende op een wit paard. Het paard wordt gebruikt om te strijden, om oorlog te voeren. Een veldheer reed oudtijds op een wit paard. In werkelijkheid rijdt Christus niet op een paard. Eens reed Hij in den staat van Zijne vernedering op het veulen van een ezelin, maar op een paard heeft Hij nooit gereden. Hier rijdt Christus in een figuurlijken zin op een wit paard.

Dat witte paard, waarop Christus rijdt, is het Woord des Heeren.

Hierom bidt de Kerk in Psalm 45 vers 3 : „En rijd spoediglijk in Uwe heerlijkheid, op het woord der waar-

heid in rechtvaardige zachtmoedigheid; en Uwe rechterhand zal U vreeselijke dingen leeren”.

Dat wit doet ons denken aan hemelsche reinheid. In den hemel wandelen Gods kinderen in witte kleederen. Het Woord hebben we ontvangen uit den hemel en 't is daarom rein, volmaakt: „De wet des Heeren is volmaakt, bekeerende de ziele”. Het veroordeelt alle zonden en spoort ons aan tot godzaligheid. Het verklaart ons hoe een vuile zondaar gereinigd kan worden door Christus' bloed: „Al waren uwe zonden als scharlaken, zij zullen wit worden als sneeuw; al waren zij rood als karmozijn, zij zullen worden als witte wol”.

Een paard heeft kracht, schoonheid en moed ontvangen van den Heere.

Het witte paard waarop Christus rijdt heeft kracht ontvangen. Gods kinderen kunnen murmureeren en in opstand leven tegen den Heere, maar als het Woord geheiligd wordt aan het hart, dan wordt alle opstand verbroken. Het hardste hart kan door de kracht van dat Woord vermurwd worden.

In het Woord heeft de Heere iets van Zijne heerlijkheid geopenbaard. Op een heerlijke wijze heeft Jehovah er Zijne liefde, genade en barmhartigheid in geopenbaard. Zooals de Heere den tempel vervuld heeft met Zijne heerlijkheid, heeft Hij ook den tempel Zijns Woords met Zijne heerlijkheid vervuld. Van die heerlijkheid krijgt het levend gemaakte volk iets te zien. In het Woord des Heeren ligt moed voor Gods bedrukte kinderen. Zij worden door dat Woord in alle wegen van smart en druk bemoeidigd, ook dan, wanneer zij troosteloos terneder zitten.

Zal het Woord Gods zijn tot zaligheid van onze harten, dan moet de Heere er in mede komen. Het witte paard wordt bereden door den Zoon Gods. Al spreekt een engel uit den hemel, dan zal het nog niet zijn tot waarachtige bekeering. De Heere moet er in mede komen en 't Woord heiligen aan onze harten. Als Hij er niet in mede komt, dan zult gij onder mijne prediking geen zegen hebben. Daarom is het zoo goed, dat we zuchtende optrekken naar

Gods huis, of het Hem behagen mocht in ons midden te komen.

Deze man op het witte paard is de groote Overwinnaar van dood en hel. Het is bijzonder vertroostend Hem als zoodanig te mogen aanschouwen. In Hem zal Gods arme volk triompheeren.

Deze groote Overwinnaar wordt altijd geopenbaard, wanneer wij het verloren hebben. Als Israëls volk kans zag den vijand te verwinnen, werd de slag gewoonlijk verloren, want zij hadden den Heere niet noodig. Het hielp niet, al haalde Israël de arke des Verbonds van Silo, om er mede te strijden tegen de Filistijnen, zij hadden den Héere des Verbonds niet in hun midden en daarom verloor Israël den krijg. Om den Heere recht noodig te krijgen, moeten we het eerst verliezen. Eerst moeten wij met Josafat leeren bidden : „Want in ons is geene kracht tegen deze groote menigte, die tegen ons komt, en wij weten niet wat wij doen zullen ; maar onze oogen zijn op U”.

Neen ! wij zijn niet in staat om de zonde, den duivel en het ongeloof te verbannen uit onze harten. En de Heere paart Zijne kracht nooit met onze kracht. Dan zou de overwinning nimmer uitloopen tot verheerlijking van den Heere. Hij geeft kracht aan degenen, die geen kracht meer hebben.

Al hebben Gods bedrukte kinderen geen kracht om de vijanden te overwinnen, evenwel gaan zij toch met hen niet heulen. Uit kracht van wederbarende genade haten zij de zonde, het ongeloof en den duivel. Hieruit wordt een worstelend leven geboren. Het bedrukte volk kan menigmaal niets anders verwachten dan door die vijanden verslonden te zullen worden. O ! wat een blijdschap wordt er gesmaakt, als die groote Overwinnaar Zichzelven komt te openbaren in het hart. Hij heeft voor Zijn volk den strijd gestreden en een eeuwige overwinning teweeg gebracht.

Toch moet Hij niet alleen voor ons, maar ook *in* ons overwinnen. Persoonlijk moeten Gods kinderen gedurig door Hem verslagen worden. Wij moeten door Hem overwonnen worden in onze wijsheid. Menigmaal meenen we

het beter te weten dan de Heere en daarom veroordeelen we Zijne wegen en handelingen. Moeten we dan niet in onze wijsheid verslagen worden, om met Asaf een dwaas te worden voor het aangezicht des Heeren?

Wij moeten door Hem overwonnen worden in onzen godsdienst. Onze godsdienst is menigmaal een bolwerk, waarmede we den Christus buiten ons hart houden. Daarom moeten we in onze eigengerechtigheid verslagen worden, om als een boetvaardige zondaar Zijne sterkte aan te grijpen.

Wij moeten door Hem verslagen worden in ons willen. Gods kinderen zetten menigmaal nog eigen wil en zin door. Jona weigerde Gods wil te doen en naar Ninevé te gaan. 't Is een voorrecht dat de groote Overwinnaar de Zijnen daarin verslaat. Dan wordt het weer een gewillig volk om den wille des Heeren te doen.

Wat zou 't een groote zegen zijn, gemeente van Gouda, wanneer de Man op het witte paard gedurig in ons midden mocht komen. Dan zou ik in mijne kracht en gij in uwe kracht verslagen worden en de groote Overwinnaar zou verheerlijkt worden. Als Overwinnaar moet Christus aan de gemeente voorgesteld worden, door Woord en Sacrament. Hieraan heeft de strijdende Kerk behoefte. Gesterkt en vertroost door den grooten Overwinnaar roept Gods Kerk uit: „Al ging ik ook in een dal der schaduwen des doods, ik zou geen kwaad vreezen, want Gij zijt met mij, Uw stok en Uw staf, die vertroosten mij”.

In de tweede plaats willen wij letten :

Op den boog, dien Hij spant.

Christus heeft een boog, om pijlen af te schieten in het hart van Zijne vijanden. Daar zijn er nog, wier namen geschreven staan in het boek des levens en nog voortleven in hunne vijandschap en afkeerigheid. Ten opzichte van den Heere is niemand neutraal, Wij zijn vijanden of helhebbers van Hem. Er zijn twee wegen en tweeërlei menschen. Het onderscheid tusschen die menschen is, of zoo groot. Laten we het maar goed onderzoeken bij welk volk

we behooren. Geen middelen, al zijn ze ook door den Heere Zelf gegeven, zijn in staat om van een vijand een liefhebber Gods te maken. Daar moet Hij Zelf aan te pas komen. Hij heeft een boog en met dien boog schiet Hij pijlen af in het hart. De Heere schiet nooit mis.

Wij zijn van nature geharnaste zondaren en daarom laat de mensch zichzelf nog niet zoo gemakkelijk treffen. Van jaar tot jaar maakt hij zijn harnas zwaarder. Hoe ouder de zondaar wordt, hoe harder en zorgelooser. Daar zijn al veel pijlen van ernstige vermaning en bestraffing op zijn harnas afgestuit. Die menschen hebt ge niet alleen buiten Gods Kerk, maar ook in Gods Kerk. Maar in het uurtje der minne wordt een pijl in het hart van 's Konings geharnasten vijand afgeschoten. Eenvoudige middelen gebruikt de Heere menigmaal om den zondaar te treffen. Getroffen valt hij dan neder voor den Heere. Een doodelijke wond heeft de zondaar dan in het hart ontvangen. Hij kon niets anders verwachten dan voor eeuwig weg te zinken in de hel. O! te moeten sterven en niet te kunnen sterven. Slapelooze nachten worden doorgebracht. Zij vreezen hunne oogen met den rijken man op te slaan in de hel. Het is onmogelijk dat zij langer tegen den Heere kunnen strijden. Het is onmogelijk dat zij langer de wereld en de zonden kunnen dienen, want een pijl van Gods eeuwige liefde werd afgeschoten in het hart. Zij ontwaren betrekking op den Heere en liefde tot Zijn volk en dienst in hun binnenste. Het was de pijl, die een liefdevuur ontstak in het gemoed tot vertering van den ouden mensch der zonde. Die pijl heeft een bloedende wonde veroorzaakt. Het hart bloedt, treurt over de zonden, die bedreven zijn. O! wat een ondragelijke smart tegen een goeddoend God gezondigd te hebben. Zijn Woord, Zijn dag, Zijn volk versmaad te hebben. Daar ligt die ziel te bloeden en te kermen voor den Heere.

Toch valt het dien mensch elken dag nog mee. Het is hem een onbegrijpelijk wonder dat hij nog niet in de hel ligt. Hij leeft bij het smaken van Gods goedertierenheden en is nog in het heden der genade, in de mogelijk-

heid om zalig te worden. Maar onder dat alles blijft de wond bloeden en daarom roept hij tot den Heere om een heelmeester, om balsem voor zijn ziel.

Christus komt niet alleen een pijl in het hart te treffen maar Hij komt dat verwonde hart ook te verbinden. Wijsheid is de prediking van het Evangelie een kostelijke zalf voor die zielewonden. En vooral wanneer de verwonde mensche eenige hope mag scheppen dat hij nog zalig kan worden.

Maar wanneer die zalf van bemoediging en vertroosting uitgewerkt is, wordt de smart weer grooter dan voorheen. Die wond begint weer te bloeden en de vreeze, dat hij voor eeuwig zal verloren gaan, wordt grooter.

Het gaat op en neer.

Deze verwonde menschen prijzen Gods nederbuigend goedheid, omdat Hij ze te sterk geworden is. Nooit! nooit zouden zij het opgegeven hebben, zoo de Heere Zelf met Zijn boog geen pijl had geschoten in hun hart. Zij zouden zich zeker rijp gemaakt hebben voor de eeuwige rampzaligheid. Wel hebben zij menigmaal beterschap beloofd maar daar bleef het bij. De mensch belooft beterschap en stelt uit totdat het voor eeuwig te laat is. O! wat een voorrecht dat de Heere door Zijne almachtige kracht den geharnasten zondaar komt neder te vellen. In dat bukken en weenen voor God wordt al zoetigheid gesmaakt. Van wege de heilige schaamte waarmede hun hart vervuld is wenschen zij steeds dieper voor den Heere te bukken in het stof der verootmoediging.

Ach, dat er onder de bediening van Gods Woord nog eens getroffen werden te dezer plaatse. 's Heeren dienst knechten zijn niet in staat één zondaar neder te vellen. De Heere mocht ook hier nog eens Zijn boog gebruiken. We hooren er in deze dagen zoo weinig van dat er getroffen worden. Het is alsof het niet meer noodig is. Het is alsof het niet meer kan. Neen! 't kan nooit niet minder. We moeten door den Heere nedergeveld worden en dan zijn we handelbaar voor God en menschen. Dan geeft men zich onvoorwaardelijk over aan den Heere en aan Zijn dienste.

Door dat volk wordt de Heere verheerlijkt en daarom letten we ten derde :

Op de kroon, die Hij ontvangt.

Als Koning is Christus gekroond geworden. In Zijn dierbaar bezit verblijdt zich de Kerk. Deze Koning heeft zichzelf niet opgeworpen ; Hem is een kroon gegeven. Hij heeft dus geen kroon genomen. Als vanzelf moeten we onderzoeken van wie Christus die kroon ontvangen heeft.

De Vader heeft den Zoon tot Koning gekroond in de stilte der eeuwigheid. „Ik toch heb Mijnen Koning gezalfd over Zion, den berg Mijner heiligheid”. De Vader heeft Hem tot Koning gezalfd over een volk, dat den duivel tot koning heeft. De Vader heeft Hem gezalfd om Zijn volk uit de heerschappij van Satan te verlossen.

Ook heeft de Zoon een kroon ontvangen bij Zijnen doop. Daar is Christus bijzonder verheerlijkt geworden : „Deze is Mijn Zoon, mijn Geliefde, in welken Ik Mijn welbehagen heb !” Vreeselijk, wanneer wij den Christus ontkronen, daar Hij gekroond is door den Vader. De zullen aan handen en voeten gebonden worden en geworpen worden in de buitenste duisternis.

De Vader heeft den Zoon gekroond in den morgen van Zijne opwekking, toen Hij gesteld werd in den staat van Zijne verheerlijking. Hij is gekroond, omdat Hij den wille Zijns Vaders heeft gedaan. De vijanden hebben den Christus gekroond met een kroon, van doornen gevlochten, maar de Vader heeft Hem gekroond met heerlijkheid en eer, door Hem te plaatsen aan Zijne rechterhand.

Ook de heilige engelen hebben Christus een kroon gegeven. Zij hebben Hem verheerlijkt in Bethlehems velden en in den morgen der opstanding. Gedurig hebben zij den Zoon Gods verheerlijkt. Met bazuingeschal hebben zij Hem verheerlijkt bij Zijne hemelvaart.

Zoo wordt Christus ook gekroond door de verlostten, die reeds wandelen op de straten van het hemelsch Jeruzalem. O ! wat een zalige bezigheid om Hem eeuwig, eeuwig te kronen. Niet één eert dien grooten Koning gedwon-

gen, zij doen het al van ganscher harte. Reeds hier in dit leven leeren Gods kinderen den Heere kronen. In het verheerlijken van den Christus ligt de zaligheid van Gods volk. Zij zijn alleen daar echt thuis, waar de zondaar op zijn diepst wordt vernederd en de Heere op het hoogst wordt verheerlijkt. Het verheerlijken van den Christus draagt des Vaders gunst en goedkeuring weg.

Zij verheerlijken den Christus als Profeet, daar Hij ons derwijst in den weg der zaligheid. Als Profeet leert Hij Zijn volk bidden in geest en waarheid. Hij leert Zijn volk gelooven en strijden. Naar die mate ons hart door Hem geleerd wordt, zullen we Hem verheerlijken. Hij leert als machthebbende en niet als de schriftgeleerden en farizeën.

Zij verheerlijken den Christus als Priester. Als Priester heeft Hij Zichzelven voor Zijn volk geofferd en bidt Hij er voor. Door Zijne offerande, door Zijn bloed zijn hunne zielen gereinigd. Hij heeft het oordeel des doods voor Zijn volk gedragen. Zij kronen Hem, door Hem te omhelzen als Borg en Zaligmaker.

Zij verheerlijken den Christus als Koning. Als Koning beschermt Hij Zijn volk voor alle lichamelijke en geestelijke vijanden. Als Koning regeert Hij hunne harten, opdat zij zouden wandelen in den weg van recht en gerechtigheid. Hier verheerlijken zij Hem met veel gebrek. Daarom verlangen zij soms bijzonder sterk naar het hemelsch Jeruzalem, om Hem volmáakt te verheerlijken.

Hem is een kroon gegeven. Hij wordt door Zijn volk gekroond, maar Zijn volk zelf is Hem reeds tot een kroon. Al Gods kinderen schitteren als parelen aan Zijne kroon. Zij zijn Hem tot heerlijkheid, want ze zijn door Hem gekocht en getrokken. „En gij zult een sierlijke kroon zijn in de hand des Heeren en een koninklijke hoed in de hand uws Gods”. Daar, waar de Heere Zich verheerlijkt in het hart van den zondaar, wordt deze een kind des Heeren. Zij worden een kroon in de hand des Heeren. Een kroon, waarin de Heere Zich verheugt. Hij aanschouwt in dat volk Zijn beeld. De heiligheid des Heeren blinkt in de heiligheid van Zijn volk. In heiligheid hebben zij vermaak.

Zonder zonden, heilig wenschen zij den Heere te dienen en te vreezen. Zij hebben een vermaak in de wet Gods, naar den inwendigen mensch. Dit is tot eere van den Heere. Daarom heeft Hij gezegd : „Zijt heilig, want Ik ben heilig”.

In dat volk, in die kroon schittert de liefde Gods. Uit liefde tot den Heere hebben zij alles verlaten en zijn Hem gevolgd. Zij roepen uit : „Ik zal U hartelijk liefhebben, Heere, mijne Sterkte”. Uit liefde tot den Heere en de verheerlijking van Zijnen naam, hebben velen zich dood laten martelen.

In dat volk, in die kroon schittert de barmhartigheid Gods. De Heere heeft Zijne barmhartigheid verheerlijkt in hunne harten. Door die verheerlijking zijn ze gesteld in den staat der genade. „En Hij heeft mij uit eenen ruischenden kuil, uit modderig slijk opgehaald, en heeft mijne voeten op eenen rotssteen gesteld ; Hij heeft mijne gangen vastgemaakt”.

In dat volk, in die kroon schittert de wijsheid en almacht des Heeren. Door wijsheid en macht heeft Hij dat volk verlost uit de klauwen der duisternis. Het is een wijs en verstandig volk, daar zij zoeken de dingen die boven zijn. Door de kracht des Heeren zijn zij sterk, want zij hebben den booze overwonnen.

De gemeente des Heeren, het levende volk is een kroon op het hoofd van Christus. Naarmate het volk in heiligheid en godzaligheid uitblinkt, wordt hun Koning verheerlijkt. Neen ! verloren zondaren doen Hem geen schande aan, wanneer zij met hun schuld en zonden tot Hem vluchten, want dan juist zijn ze Christus tot een kroon. Alleen door verloren zondaren wordt Hij verheerlijkt in Zijne Middelaarsbediening.

Een kroon geeft rijkdom te kennen. Elke diamant, die aan die kroon toegevoegd wordt, verhoogt de waarde er van. Hoe is het mogelijk, dat een verloren zondaar waarde heeft voor Christus ? Hij heeft een schuld, reikende van de aarde tot den hemel. Het borglijden van Christus zou geen waarde hebben, zoo het niet begeerd werd door

verloren zondaren. Elke boetvaardige zondaar verhoog de waarde van Christus' borglijden. Zoo is het volk dat door den Vader gegeven wordt aan den Christus, Hen tot een kroon.

Neen! ik durf niet te zeggen dat ik den Heere altijd kroon en ben tot een kroon. Maar dit mag ik tot roem van Gods genade zeggen, dat het de keus van m'n hart is Hen altijd te mogen kronen. Ach, dat we aan deze plaats, in den weg van Gods inzettingen, dat gedurig mochten be trachten. Christus behoort bij de bediening van den H. Doop en het H. Avondmaal gekroond te worden. Dat we op onze kerkeraadsvergaderingen, ledenvergaderingen, en techisaties, huis- en ziekenbezoek, ja! dat we overal den Heere mochten verheerlijken. Laten we het nooit voor onze eigen eer opnemen, maar altijd voor Zijn eer.

Daar, waar de Koning der koningen het meest geëerd wordt, komt Hij het meest Zijne heerlijkheid te openbaren. Hij heeft toch gezegd: „Die Mij eeren, zal Ik eeren, maar die Mij versmaden, zullen licht geacht worden”.

Eer we verder gaan, zingen we uit Psalm 8 de verzen 5, 6 en 9.

Nu wordt onze aandacht nog gevraagd:

Voor den tocht, dien Hij maakt.

En Hij ging uit overwinnende, en opdat Hij overwonnen. Als Overwinnaar trekt Christus uit. Overal waar Hij gekomen is, is Hij gekomen als Overwinnaar. En dat was Hij reeds onder den ouden dag. Als Overwinnaar kwam Hij in het hart van Adam en Eva, Abel en het geslacht van Seth. Als Overwinnaar kwam Hij in het huis van Abraham en zijn zaad. Van alle kanten is het rijk van Christus aangevallen, maar geen vijanden zijn ooit in staat geweest om Zijn erfdeel van de aarde te verdelgen.

Na den Pinksterdag is Christus overwinnende van Jeruzalem uitgegaan. Overwinnende is Hij gekomen in Kle-Azië. En al was het, dat vele keizers het volk des Heeren vervolgden en dat keizer Domitianus den apostel Johannes heeft verbannen naar het eiland Patmos, desniettes-

genstaande is Christus overwinnende voortgetrokken. Overwinnende is Hij gekomen in Europa. Overwinnende ook gekomen in Nederland. Overwinnende is Christus gekomen in Gouda. Hier heeft de Heere ook van Zijne kinderen, die ootmoedig voor Hem knielen.

In Zijne overwinning ligt de zaligheid van Gods Kerk. Hij sticht een rijk des vredes in het hart. Een vrede, die alle verstand te boven gaat. Alle verheffingen van den mensch stellen hem buiten Gods gunst en gemeenschap en maken hem rampzalig.

Het volk, dat door Hem overwonnen is, gaat met Hem strijden, om met Hem te overwinnen. Door Zijne kracht mocht Jozef over de verleiding des vleesches triompheeren. Velen staan en leven onder de heerschappij van die zonde, maar Jozef mocht er boven staan. Abraham mocht zijne vleeschelijke barmhartigheid overwinnen en in gehoorzaamheid Izak offeren.

Mozes mocht door Zijne kracht staan boven alle vermaak dat gelegen is in het bezit van aardse goederen en genietingen der zonden. Als overwinnaar verliet Mozes het hof van Farao.

Zij zijn gelukkig, die door Christus' kracht overwinningen mogen behalen op den ouden mensch der zonde. Door Zijne kracht kunnen ze heerschen over de hoogmoedigheid en wandelen in eenvoudigheid des harten. Door Zijne kracht kunnen ze heerschen over hunne gierigheid en wandelen in milddadigheid. Alle overwinningen die behaald mogen worden in Christus' kracht zijn tot bevordering van de heiligmaking.

Dat geeft het hart steeds meer verlustiging in de overwinning van Christus. Zij bidden en smeeken of het Hem behagen mocht Zijne overwinnende kracht allerwegen te openbaren. Wat hooren zij het graag vertellen, als iemand het voor Hem heeft moeten en mogen verliezen. Het zou mij tot groote blijdschap zijn, zoo de Heere gedurig overwinnende mocht komen in ons midden.

't Is goed dat we ons persoonlijk leven en ons huiselijk leven onderzoeken of er geen zaken zijn waarin wij ons

zelveu leven. Is 't niet vreeselijk, den naam van christen te dragen en dan tegen Christus' wil en wet te strijden? Het is noodzakelijk dat we elken dag door Christus overwonnen worden en steeds méér overwonnen worden. Hij moet telkens dieper ingrijpen om ons steeds meer te verslaan in alles wat van ons is, om Hem te mogen leven. Met elke overwinning die Christus op ons behaalt, zullen wij overwinningen behalen op de wereld.

De groote Overwinnaar gaf ons moed en kracht om naar Gouda te komen. Hij heeft ons losgemaakt van Aagtekerke en verbonden aan deze plaats. Neen! we zijn niet gekomen om over u te heerschen, want Christus is Koning van de gemeente, over u gezalfd door den Vader. Hij heerscht over u. We zijn gekomen om u te dienen met alle krachten, die de Heere ons geschonken heeft. Daarom hebt gij ons immers geroepen! We hopen met u te werken als gij in droefheid leeft en de lasten waaronder gij zucht te helpen dragen.

Onbekeerden in ons midden. We hopen u te wijzen en gedurig te wijzen op hetgeen gij mist en wat noodzakelijk gekend moet worden voor die groote eeuwigheid, die aanstaande is. De Heere mocht Zich over ons ontfermen en vele pijlen afschieten in onbekeerde harten. Komt zooveel als gij kunt onder de middelen der genade. De Heere mocht in u Zijne daden eens verheerlijken. O! wat is 't vreeselijk onbekeerd te zijn en buiten God voort te leven. Let toch gedurig op de goedertierenheden waarmede de Heere u omringt. Ge mocht eens betrekking op Hem krijgen in uw hart. De Heere mocht u eens dierbaar en onmisbaar worden. Dan zal de prediking van Jezus Christus zeker ingang bekomen in uw binnenste.

Omdat Christus den dood heeft overwonnen, kan Hij u uit den staat des doods verlossen. Hij kan u uit den staat des doods doen overgaan in den staat des levens. Dat leven moeten we hier leeren kennen om in te gaan in het eeuwige leven. O! daar mocht nog eens leven komen in de dorre doodsbeenderen des harten.

Omdat Christus den Satan heeft overwonnen, kan Hij

den armen onbekeerden mensch verlossen uit zijne heerschappij. Satan houdt ons gevangen, hij houdt ons in zijnen dienst, maar Christus kan ons verlossen en stellen in de geestelijke vrijheid. Christus kan de kracht der zonde en de banden des ongeloofs teniet doen in ons. Niet in uiterlijke vormen, maar in de bekeering van zondaren zien we heil voor Zion. Door levende steenen wordt de geestelijke tempel gebouwd. Op de noodzakelijkheid van waarachtige bekeering kan nooit te veel gewezen worden. Alles wat wij buiten wedergeboorte en bekeering bezitten is ongenoegzaam. Dat degenen, die op droggronden vastzitten, er aan ontdekt mochten worden.

Op dien dierbaren Christus en Overwinnaar hopen we u gedurig te wijzen, bedrukten in ons midden. Het zalig worden, wordt u steeds onmogelijker. De schuld groter en de banden des doods beginnen steeds meer te knellen. Het zou u niet baten, zoo we u kwamen op te bouwen in uwe werkzaamheden en gemoedelijke genietingen. Dat brengt u niet verder op den weg der genade. De dierbaarheid van Christus moet u gaande maken om door het geloof uit uzelfen uit te vluchten en Hem te omhelzen. Alleen door den Man op het witte paard kan de ledigheid uws harten weggenomen worden. Hij moet wassen en wij moeten minder worden.

Al zijn we verder geleid op den weg der genade, dan hebben we altijd nog de onderwijzingen van Gods Woord noodig. Dan nog moet de oude mensch der zonde gedurig door de overwinnende kracht van Christus nedergeworpen worden. En in alle wegen van druk en droefheid kunnen onze harten alleen door den grooten Overwinnaar getroost worden.

Ouderlingen en diakenen. Dat we in liefde, in vereeniging, door het geloof in Christus, werkzaam mochten zijn. Wij dragen drie ambten van één persoon. Profeet, Priester en Koning. Mocht de ambtelijke bediening van Christus heerlijk gemaakt worden in onze harten. Om de gemeente te dienen moeten we door Christus bediend worden. Wij leven hier in de strijdende Kerk. Tegen allerlei

booze geesten zullen we moeten worstelen. Laten we niet strijden voor onszelven en ook niet in onze kracht. Dat ons oog, gelijk als het oog van Johannes, gedurig gevestigd mocht zijn op den grooten Overwinnaar. De Heere heeft ons in de bediening van deze ambten gesteld en door Hem moeten wij er in bevestigd worden. En wanneer wij in waarheid het heil der gemeente mogen beoogen, dan zullen we ook bevestigd worden.

Catechisanten. Gij zijt 't zaad der gemeente, uit u moet de gemeente gebouwd worden. Het is een sieraad voor een gemeente, zoo haar zaad mag wandelen in de wegen des Heeren. We stellen belang, ja! veel belang in u. Met veel vermaak mochten we jaren lang des winters en des zomers in Aagtekerke en Oostkapelle catechiseeren. Ik ben van die jonge menschen losgescheurd. Zij kwamen graag, al had ik den naam van streng te zijn. In u, jongelingen en jongedochters, hopen we weer terug te ontvangen, wat we met ons komen tot u, moesten achterlaten. Om met vermaak ter catechisatie te gaan, moet gij geregeld komen en grondig uw les leeren. Het is onmogelijk met vermaak te komen, zoo gij uwe krachten niet inspant om te leeren.

Tot 't vormen van goede catechisanten hebben we ook behoefte aan de medewerking van de ouders. Gij stelt uwe kinderen buiten ons bereik, zoo gij ze van ons komt af te trekken. We rekenen daarom op uwe medewerking. Wij betreuren het dat ouders menigmaal meer vermaak hebben in een gezelschappelijk leven, dan in de opvoeding der kinderen in den huiselijken kring. We beleven dagen, waarin de wereld meer dan ooit onze kinderen van de Waarheid zoekt af te trekken. Om in deze dagen van verleiding en afval staande te blijven, moeten onze kinderen gefundeerd worden in de leer, die naar de godzaligheid is.

Nu moeten we onszelven bij de behandeling van de Waarheid altijd eenige vragen stellen. Moet de vraag niet gesteld: Ken ik den grooten Overwinnaar? Is Hij mij dierbaar? Heeft Hij mijn hart met een pijl van Zijne

liefde doorwond? Heb ik Hem leeren kronen? En vele andere vragen moeten gesteld.

En zoo we aan die zaken geen kennis hebben, dan zijn we nog onbekeerd. Eenmaal, en wel bij ons sterven, zullen we den Man op het witte paard ontmoeten. Dan zal Hij ons verslaan en werpen in de hel; in de eeuwige duisternis. Welgelukzalig zijn ze, die hiër verslagen worden en den Heere leeren kronen, om Hem dan straks eeuwig te kronen.

Ik hoop, dat vele onbekeerden in het hart getroffen mogen worden.

Ons oog moet op Christus gevestigd zijn, volk! We zijn dan ook tot u gekomen om Hem aan u voor te stellen. In dien zwaren arbeid hebben we gedurig de hulpe des Heeren noodig. Broeders! bidt voor ons. Wij zullen met elkander bedrogen uitkomen, zoo we iets van elkander verwachten. Och, dat we het van den Heere mochten verwachten. Dan zullen we door Hem bediend worden en dan zullen we met elkander den Heere verheerlijken. Het is een zalige bezigheid, den Heere te mogen kronen.

Het volk dat den Heere kroont, zal gekroond worden. Het was Paulus tot blijdschap: „Voorts is mij weggelegd de kroon der rechtvaardigheid, welke de Heere, de rechtvaardige Rechter, mij in dien dag geven zal; en niet alleen mij, maar ook allen die Zijne verschijning liefgehad hebben”. Maar die kroon zullen Gods kinderen niet op hunne hoofden houden. Zij zullen hem voor de voeten van het Lam werpen en uitroepen: „Gij, Heere, zijt waardig te ontvangen de heerlijkheid, en de eer, en de kracht; want Gij hebt alle dingen geschapen, en door Uw wil zijn zij en zijn zij geschapen”. A m e n.

